

Молодий МЕДИК

№8, вересень 2019 р.

Ритм життя не спинити, особливо – у медичній столиці Поділля

ВНМУ представив два проекти на конкурс бюджету громадських ініціатив 2019 року

«У ритмі життя» та «Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова» – так називаються проекти, що їх на конкурс «Бюджет громадських ініціатив Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» 2019 року виснув ВНМУ.

– Суть програми полягає у тому, що ініціативи, за які проголосує більшість вінничан, будуть реалізовані з коштів бюджету розвитку міста. – Пояснила під час презентації проектів в університетській бібліотеці 13 вересня доцент кафедри соціальної медицини та керівник проектної групи, яка вже декілька років працює у ВНМУ, Руслана Харковенко.

Дефібрилятори – на вулиці міста

Перший, великий та амбітний проєкт, був запропонований головою профкому студентів Віталієм Побережцем. Він передбачає встановлення 10 автоматичних зовнішніх дефібриляторів у Прозорих офісах Вінницької міської ради, на залізничному та автовокзалах, у місцях великого скупчення народу. Це дозволить рятувати життя людей при раптовій зупинці кровообігу. Реалізація проєкту передбачає підготовку на базі Центру медицини катастроф працівників закладів, де будуть встановлені дефібрилятори, до їх використання.

На думку Віталія, реалізація проєкту підвищить обізнаність жителів м. Вінниці з питань першої домедичної допомоги, адже ініціатива передбачає й інформаційну роботу. Крім того, й самі дефібрилятори надаватимуть голосові підказки тим, хто їх буде використовувати для порятунку життя. Встановлення такого обладнання у місті зменшить кількість раптових смертей на вулиці та знизить кількість летальних випадків та ускладнень від серцево-судинних захворювань.

Лікарська спільнота Вінниці останніх сторіч

Бібліотека ВНМУ подала на конкурс

так званий «малий» проєкт, який передбачає видання книги «Вінниця – місто послідовників М.І.Пирогова» коштом названої програми.

Сторінки майбутньої книги та сам проєкт були представлені авторкою ініціативи, бібліотекаркою Ольгою Юрчишиною. Вона вважає, що книга про лікарів стане своєрідною культурною візитівкою міста в галузі медицини та туризму, сприятиме розширенню знань вінничан про відомих лікарів, які зробили вагомий внесок в розвиток медицини України і світу.

– Адже Вінниця – медична столиця Поділля, яка забезпечує професійними кадрами не лише Україну, але й увесь світ. Вінниця відома багатьма славетними іменами видатних діячів медицини, – сказала Ольга Анатоліївна.

Працівники бібліотеки ВНМУ вже підняли з глибини історії замовчувані до недавнього часу імена лікарів, у тому числі – засуджених та репресованих, – які заслуговують на повагу та визнання. У книзі зібрана інформація про медиків, які жили у Вінниці, починаючи з 18 сторіччя і до сучасності.

Книга містить сторінки біографії, оповіді про лікарську й громадську діяльність більше як 300 видатних лікарів, життя яких пов'язано з містом, їх пам'ятні місця та архітектурну спадщину, а також – про пам'ятники та меморіальні дошки на їхню честь.

Наприклад, знайшов своє місце у книзі Яків Постоловський (справжнє прізвище Педченко), доктор медицини, хірургії і акушерської справи (1792), перший дипломований лікар у Вінниці. Він був вивчений коштом міста (240 злотих в рік) у Краківському університеті.

Є тут історія про розстріляного Владислава Альбертовича Кеменя (1892–1933), що закінчив медичний факультет Будапештського університету і з 1924 р. мешкав з родиною у м. Вінниці. Він є автором багатьох ліків, які і сьогодні випускають лідери світового фармбізнесу, у тому числі – Гедеон Ріхтер.

Була засуджена за участь в ОУН і в Спілці визволення України і через дев'ять років реабілітована й Храцевська Оксана Миколаївна, (10.10.1925–2017), лікар-фтизіатр, донька М. М. Храцевського викладача латинської мови Вінницького фармацевтичного інституту.

Був лікарем і один з найвідоміших мерів Вінниці Микола Оводов, про якого розповідається у книзі. Є у ній історія й Бориса Шкляра, який став засновником вінницької терапевтичної школи, і ім'я якого шанується у стінах ВНМУ й понині.

У разі, якщо проєкт буде підтримано, книга вийде накладом у 500 примірників.

Закінчення на 2-стор.

Ритм життя не спинити, особливо – у медичній столиці Поділля

Закінчення. Початок на 1-стор.

Як проголосувати за проєкти
Це можна зробити з 1 по 15 жовтня

2019 року. Участь у голосуванні мають право брати мешканці Вінницької міської об'єднаної територіальної громади віком від 16 років.

Кожен мешканець може проголосувати за 4 різних проєкти – два великих і два малих, – на всеукраїнській платформі «Громадський бюджет» після реєстрації та авторизації (ідентифікації) на сайті; через термінали Приватбанку або шляхом голосування на паперовому бланку в пунктах голосування. Щоб підтримати проєкт в Інтернеті, потрібно мати картку Приват – або Ощадбанку.

Зайти на «Громадський бюджет» можна через сайт Вінницької міської ради за посиланням <https://gromada.vmr.gov.ua/Lists/ProjectsVoting/Default.aspx>

Паперові бюлетені можна буде заповнити у всіх прозорих офісах та п'ятнадцяти муніципальних бібліотеках. А зробити це потрібно, адже конкуренція чимала – для фінального голосування представлені 36 проєктів – 29 великих та 7 малих.

«ММ»

На честь загиблих медиків встановили пам'ятний знак

Урочиста церемонія вшанування пам'яті медичних працівників, що загинули під час Революції Гідності та війни на Донбасі, пройшла 7 вересня на території медичного училища ім. Заболотного та у стінах Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Більше ста медиків загинули у неоголошеній війні на сході України. Саме на їхню честь поблизу медичного училища встановили пам'ятний знак, до збору грошей на який долучився і ВНМУ.

На церемонію відкриття прибули члени родин загиблих, представники Литви, Канади, США, Польщі, а також президент Національної академії медичних наук України Віталій Цимбалюк.

– У жодній державі не застосовують зброю проти медиків, окрім як на війні з Росією, де ворожі снайпери навмисно стріляють по об'єктах із червоним хрестом, – наголосив він. За словами ж ректора ВНМУ, академіка Василя Максимовича Мороза, 43% випускників ВНМУ,

які пройшли підготовку на військовій кафедрі, є учасниками ООС.

Після відкриття та освячення пам'ятника урочистості продовжилися в актовій залі ВНМУ, де відбулося спецпоштових конвертів з іменами загиблих медиків.

«ММ»

Студенти-медики мають шанс постажуватись у Канаді

Шанс стати учасником Канадської урядової програми науково-дослідницьких стажувань та пройти 12-тижневу практику в одній з наукових лабораторій Канади отримали українські студенти. Подача заявок на участь у програмі у 2020 році завершилася 18 вересня, тож наприкінці грудня-початку січня стане відомо, чи потрапив до кола щасливчиків хтось зі студентів ВНМУ.

Як розповіла студентка VI курсу Тетяна Повшедна, яка проходила стажування цього літа, подаючи заявку, потрібно було обрати у пріоритетному порядку сім проєктів, до

яких є бажання долучитися. Якщо заявкою зацікавиться хтось із керівників цих проєктів, на студента очікує наступний етап – співбесіда по скайпу. Саме за її підсумками і буде прийняте остаточне рішення щодо стажування.

– Програма розрахована на студентів різних спеціальностей, не лише медиків. Цього року в Канаді лише українських студентів стажувалося 80, і медиків серед них було лише двоє чи троє, – розповідає Тетяна. Її ж заявкою зацікавився керівник лише одного проєкту, тож дівчина мала єдиний шанс – і не втратила його.

– Я стажувалась у Ванкувері, бра-

ла участь у проєкті з покращення діагностики раку легень для відбору на імунотерапію, – розповідає дівчина. За її словами, стажування дало їй науковий та досвід роботи з приладами, на яких раніше не було можливості працювати, досвід роботи у команді та написання наукових статей англійською мовою.

Щодо володіння нею Тетяна зазначає: сертифікат не вимагається, але якщо під час інтерв'ю викладач не зможе зрозуміти, що говорить студент, на участь у програмі йому розраховувати не варто.

– Потрібно адекватно оцінювати свої шанси, – наголошує студентка.

«ММ»

ВНМУ отримав найкращих першокурсників країни

Майбутнім медикам побажали готуватися до конкуренції та пообіцяли доброзичливе ставлення та повагу

– Треба вчитися все життя, і вже з першого дня ви повинні віддавати усі сили навчанню, – з такими словами звернувся до першокурсників ректор Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, академік НАМН України, професор Василь Максимович Мороз, під час урочистої церемонії посвяти в студенти, яка пройшла в останній день літа. – Вступила до нас чудова молодь. Подали заявки близько 50 абітурієнтів, що мали 200 балів. Тих, у кого 190-199,9, – більше 500. І я хочу подякувати всім, хто вступив до нас, всім батькам, які хвилювалися, які виконали свою життєву програму, щоб дати дитині вищу освіту.

За словами Василя Максимовича, цьогорічний прийом до українських та, зокрема, медичних вишів був надзвичайним, і такої ситуації за останні 30 років він не пам'ятає. По-перше, наразі в Україні майже дно демографічної ями, і кількість випускників найнижча за останні роки, на рівні післявоєнного 1946 року. Що стосується медичних ЗВО, то у скороченні кількості абітурієнтів є ще дві причини:

– Перша – обмеження прохідного балу до 150. Для медичних ЗВО це абсолютно не страшно, прохідні бали у нас значно вищі. Але великим ударом по майбутніх медиках було надзвичайно пізні попередження про те, що одним зі вступних іспитів буде математика або фізика, у той час як майбутні абітурієнти готувалися складати біологію та хімію. Але нас це не стосувалося через те, що у нас був дуже високий конкурс: понад шість чоловік на місце на лікувальний факультет, 120 – на стоматологічний. Прохідний бал на лікувальну справу був 177,276 – це майже на 25 балів вище, ніж у деяких інших ЗВО. І ті абітурієнти, у яких були високі бали і які могли навчатися у нас на контракті, були зараховані на бюджетне навчання до ЗВО, прохідний бал яких був 153, 154, 160. Але навіть у такій ситуації тільки декілька ЗВО, у тому числі – й наш, виконали держзамовлення. А що стосується педіатрії, то його на 100% виконали лише два університети – ВНМУ та Київський.

Це й не дивно, адже протягом остан-

ніх шести років ВНМУ тримає пальму першості з кількості заяв та з прохідного балу. Як наголосив Василь Максимович Мороз, високий прохідний бал у нашому університеті свідчить про високий авторитет, який здобув його професорсько-викладацький склад: понад тисяча викладачів, з яких 130 професорів, та майже 700 доцентів.

Стимулює до навчання саме у ВНМУ і чудова матеріально-технічна база:

– Ми відкрили новий навчальний корпус, нову чудову бібліотеку, ми практично закінчили реконструкцію майже усіх гуртожитків, окрім шостого, але навіть ці гуртожитки нас не влаштовують, і ми закінчуємо складати проектно-кошторисну документацію і починаємо будувати новий гуртожиток на території університету, він відкриється через 2-2,5 роки. На жаль, тендерні процедури з будівництва є надзвичайно складними, і це не дало нам можливості у цьому році переобладнати наш стадіон, але наступного року ми здамо його в експлуатацію, – зазначив Василь Максимович.

Свою вітальну промову до першокурсників він завершив такими словами:

– Шість років, а у декого – більше, бо інтернетуратура зараз – три роки, будуть пов'язані з альмаматер, але кращих років у вас не буде. Тому цінуйте кожну мить навчання.

Отримали першокурсники поздоровлення і від керівництва Вінниці та області. Так, у своєму вітальному слові заступник директора департаменту освіти та науки Вінницької облдержадміністрації Валерій Бачинський зазначив:

– Я впевнений, що ви зробили правильний вибір. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова є провідним вищим навчальним закладом області та України. Якщо проаналізувати вступну кампанію, то найбільша кількість заяв була подана до ВНМУ. Якщо проаналізувати рейтинговий бал, то найвищий рейтинг – у Вінницького національного медичного університету. І я бажаю вам усього найкращого. Хотілося б сказати «легких знань», але легких знань не буває апри-

орі, особливо їх не буває у медицині.

– Із цієї хвилини у вас починається новий відлік у житті. Похвилинно, по-годинно, по-роково ви йдете до здійснення своєї мети: стати професійним лікарем, бути успішним лікарем і бути Людиною. Будьте гідними професії лікаря, працюйте над собою, аби вами пишалися ваші батьки, рідні. Будьте щасливі, і миру всім вам, – звернулася до майбутніх медиків заступниця директора департаменту охорони здоров'я ОДА Надія Марчак.

– Ви будете вчитися по-новому. Найцікавіше, що ви й працюватимете по-новому. Держава не буде за вас вирішувати, якої спеціальності вам набутти, в якому закладі ви будете працювати. Ви з самого початку потрапляєте в гарне середовище конкуренції: конкуренції за знання, конкуренції за робоче місце, конкуренції за кращу платню. Тому у вас є дві задачі: перша – взяти максимально знань, а друга – гарно провести час, як то належить студенту, – зазначив директор департаменту охорони здоров'я Вінницької міської ради Олександр Шиш.

– Ви пройшли складний шлях, і ваші здібності й творчість перетворилися на студентський квиток. Це дуже нелегка задача в нинішніх умовах, і ми вітаємо вас із цими здобутками і хочемо, аби ви перетворили їх на здобутки студентських років. Ми дякуємо, що ви вибрали нас. Ви повинні за студентські роки не лише здобути знання, а й зберегти своє здоров'я, бо вчитися важко. І ще: здобудьте тут друзів на все життя. А кому пощастить, той зустрінє тут і своє кохання і, можливо, створить сім'ю. А ми готуємо для вас доброзичливе ставлення, обіцяємо бути дружними до вас, поважати вашу гідність, – привітав студентів від імені ректорату та викладацького складу проректор з наукової роботи ВНМУ, професор Олег Володимирович Власенко.

– Я хочу привітати вас зі вступом до найпрестижнішого медичного університету на теренах нашої країни. Пам'ятаю, як стоячи на вашому місці рівно чотири роки тому, я відчувала неймовірну гордість та полегшення від усвідомлення, що всі найважчі моменти складання ЗНО позаду. Насправді, усе найтяжче якраз попереду. Вам доведеться заглибитися у велику кількість наук, скласти два десятки іспитів і ще вдесьтеро більше заліків. Ви відповісте на сто тисяч питань вашого викладача, прочитаєте тони медичної літератури. І я бажаю вам упевнено крокувати цим тернистим шляхом задля великої мети – стати гідними лікарями. А допоможе вам у цьому чудовий професорсько-викладацький колектив, який поведе вас до вершини знань та на власному прикладі покаже відданість професії, – звернулася до першокурсників студентка п'ятого курсу Тетяна Смага.

Разом з Олегом Володимировичем Власенком вона вручила їм символічні ключі від знань та студентські квитки.

Катерина Баркалова

Мобільність завжди надає корисний досвід

Молоді науковці ВНМУ стажувались влітку у Польському університеті

Протягом двох тижнів липня 2019 року аспіранти ВНМУ проходили стажування в Сілезькому медичному університеті в Катовіце, Польща, на кафедрі та у клініці пульмонології.

Стажування відбулось в рамках гранту Європейського союзу «PROM Programme – International scholarship exchange of PhD students and academics» і було запропоновано науковцям ВНМУ польською стороною.

Одним із учасників програми став аспірант кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Віталій Побережець.

– Я працював із пацієнтами клініки для підготовки матеріалу для своєї дисертації доктора філософії у тому числі – за допомогою методів, які не доступні в нашому університеті. – говорить Віталій.

Його науковий проєкт полягав у оцінці ефективності індивідуалізованої фізичної реабілітації хворих із хронічним обструктивним захворюванням легень з урахуванням особливостей складу тіла та функції зовнішнього дихання. Дослідження було схвалене комітетом із біоетики Сілезького медичного університету, отримало усі необхідні дозволи для проведення на території Польщі та було рецензовано для реабілітації та первинного догляду за пацієнтом. Науковим керівником роботи був завідувач кафедри пульмонології, про-

фесор Адам Барчик (Dr hab. n. med. Adam Barczyk), а безпосереднім науковим консультантом – асистент Симон Скочинський (Dr n. med. Szymon Skoczyski).

– Найбільш важким етапом була організація цього стажування, зокрема, пошук та отримання згоди наукового керівника, – говорить Віталій.

Проте, він радить отримати досвід такого навчання якомога більшому числу науковців, особливо – молодих. За результатами дослідження аспірант, спільно із польськими колегами, готує наукову публікацію в

престижному міжнародному виданні.

А от Ольга Ніколова, аспірантка кафедри клінічної фармакології ВНМУ, яка стажувалась на кафедрі та у клініці пульмонології при Сілезькому медичному університеті паралельно з Віталієм, власного наукового дослідження не проводила. Вона вивчала роботу клініки:

– Вважаю, що під керівництвом професора Адама Барчика я отримала у Польщі хороший досвід щодо організації роботи університетської клініки та лікарів-науковців. – Розповідає дівчина. – Мені дуже сподобалось, що кожен лікар-пульмонолог володіє усіма методами діагностики пульмонологічного хворого: УЗД, бронхоскопія, трансдермальна пункційна біопсія легень під контролем КТ, торакоцентез. Це, на мою думку, значно скорочує час обстеження хворого, перебування його в стаціонарі і дає можливість швидше приступити до лікування. Вдячна нашому університету, науковому відділу за надану інформацію про можливість стажування за кордоном та сприяння і підтримку у цьому напрямку. Також вдячна приймаючій стороні – Сілезькому медичному університету, науковому відділу, кафедрі та клініці пульмонології в Горнослазському центрі медицини, професору Адаму Барчику, доктору Симону Скочинському та їх відділу, – за надану можливість почерпнути нових знань.

«ММ»

Стартувала школа мови жестів

13 та 16 вересня у бібліотеці ВНМУ пройшли перші заняття проєкту «Школа Жестової Мови».

Навчання забезпечує вінницьке відділення UMCA (Асоціації студентів-медиків України), а заняття проводить тренер Світлана Заборовська.

Учасники школи вже вивчили абетку та 18 слів, пов'язаних зі знайомством та привітанням пацієнта, вчи-

лися будувати речення з вивчених слів. Корисним було й розучування, ще на першому занятті, словосполучення «Я люблю Україну».

Вивчення мови жестів на думку організаторів дозволить майбутнім лікарям краще спілкуватися з пацієнтами.

Інформація з Фейсбук-сторінки UMCA-Vinnysia

Інформаційно-бібліографічне обслуговування в бібліотеці ВНМУ ім. М. І. Пирогова: традиції та інновації

Інформаційно-бібліографічний відділ бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова проводить довідково-бібліографічне обслуговування користувачів та інформаційне забезпечення життєдіяльності університету. Для якісного та своєчасного надання бібліотечних послуг сьогодні важливо не обмежуватися традиційними формами роботи, а шукати нові шляхи популяризації бібліотечних ресурсів.

У своїй роботі відділ спирається на довідково-бібліографічний апарат, частину якого становлять довідкові та інформаційні видання. Для оперативного задоволення запитів користувачів фонд відділу містить універсальні й галузеві енциклопедії, словники, довідники, бібліографічні покажчики, періодичні видання.

Із метою популяризації бібліографічних знань, формування навичок користування бібліографічними посібниками й каталогами відділ проводить «Дні бібліографії» для студентів-першокурсників та молодих науковців університету. Це – цикл лекцій-презентацій та практичних занять, які допомагають зорієнтуватися в бібліотечних просторах.

Одним із найпоширеніших видів відповідей на запити користувачів є довідки: тематичні, фактографічні, адресні, уточнювальні, які готуються за допомогою інформаційних ресурсів бібліотеки та мережі Інтернет. Результати пошуків у вигляді списків завантажують замовникові на магнітні носії інформації, або пересилають на особисту електронну пошту. Разові запити, пов'язані з пошуком інформації віддалених користувачів, виконуються службою «Віртуальна довідка» через веб-сайт бібліотеки. Скористатися нею мають можливість усі бажаючі, незалежно від того, чи є вони читачами бібліотеки. Максимальний термін виконання запитів – три робочих дні (в залежності від їхньої специфіки і складності).

Провідним напрямом роботи відділу є бібліографічне інформування користувачів. Фахівці систематично готують та надсилають електронною поштою на кафедри університету інформаційний лист нових надходжень «Бібліокур'єр». Також формують і відправляють рекомендаційні списки літератури, якою поповнюються фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського та Національної наукової медичної бібліотеки України. Сигнальною розсилкою подається інформація від Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації.

Інформаційно-бібліографічна робота відділу тісно пов'язана з використанням електронних ресурсів, які стали невід'ємною складовою сучасної університетської бібліотеки. Так, з 1998 року паралельно з традиційними картковими каталогами й картотеками в роботу бібліотеки стрімко увійшов електронний каталог, який, на відміну від традиційного, доступний користувачам цілодобово через веб-сайт бібліотеки з 2012 року. У разі звернення бібліографи консультують користува-

чів щодо самостійного автоматизованого пошуку інформації.

Співробітники відділу відповідають за ведення бази даних «Вища освіта», систематично опрацьовують матеріали періодичних освітніх видань, наповнюють інформацією базу даних та редагують її.

Інформаційно-бібліографічний відділ є координатором роботи з інституційним репозиторієм ВНМУ, тобто електронним архівом для зберігання, накопичення та забезпечення відкритого доступу до інтелектуальних продуктів університетської спільноти. Його було створено у 2016 році і розміщено на веб-сайті бібліотеки. Фонд репозиторію на сьогодні налічує понад 3200 документів і постійно поповнюється. Працівники відділу надають консультації модераторам кафедр щодо роботи з репозиторієм, редагують матеріали й відповідають за наповнення фондів «Наукова бібліотека» та «Патенти».

Інформаційна робота відділу передбачає різноманітну видавничу діяльність, якість якої поліпшилася завдяки розвитку електронних технологій. Уся видавнична продукція набула широкого розповсюдження не лише в друкованому, а й в електронному форматах.

Пріоритетним у видавничій роботі відділу є укладання бібліографічних покажчиків на допомогу навчальній та науково-дослідній діяльності університету. Також до ювілейних дат науково-педагогічних працівників університету готують біобібліографічні видання в серії «Вчені нашого університету». За минулий і поточний роки серія поповнилася посібниками: «Мороз Василь Максимович», «Формула успіху професора Ольги Яблонь», «Крізь терни до зірок» (до ювілею професора Г. І. Степанюка), «Германюк Тамара Андріївна». Під час підготовки видань відділ тісно співпрацює з кафедрами й науковцями університету, а також з іншими структурними підрозділами бібліотеки. Для ґрунтовного висвітлення життя й наукових здобутків відомих учених-ювілярів укладачі також використовують інформацію з фондів інших бібліотек України.

Підсумком видавничої діяльності бібліотеки за останніх 50 років стало видання «Публікації працівників бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова (1967–2017)», у якому систематизовано бібліографічні описи праць різноманітної тематики: статті, доповіді, бібліографічні та методичні матеріали, рекомендаційні списки, бюлетені, дайджести, відеоматеріали. Пошукова робота продовжується, тому і в подальшому планується перевидання цього покажчика. Імідж сучасної бібліотеки забезпечується її позиціонуванням у медіа-просторі. Актуальним стає як розвиток комунікації зі ЗМІ, так і самостійне створення бібліотеками цікавих медіа-ресурсів.

Одним з ефективних видів сучасних мультимедійних продуктів є буктрейлер. За останні кілька років працівники відділу створили буктрейлери: «Краділка книжок» – на однойменну книгу М. Зузака, «Аеропорт» – за романом С. Лойка, «Життя у книзі – книга у жит-

ті» – на бібліографічний покажчик сучасної художньої літератури.

Також фахівці взяли активну участь у підготовці відеоматеріалів «Бібліотека ВНМУ», «Ми змінюємося!», «Якщо ви володієте мовами, ви всюди вдома» до міжбібліотечних конкурсів Української бібліотечної асоціації та Асоціації бібліотек Вінниччини.

З жовтня 2018 року при інформаційно-бібліографічному відділі працює зал електронної інформації на 30 автоматизованих робочих місць, який обслуговує всі категорії читачів: від студента до професора університету. Студенти в онлайн-режимі мають можливість переглядати навчальні відеоролики, готуватися до складання тестів, написання й оформлення рефератів, підготовки презентацій. Науковцям університету зручно прослуховувати вебінари по ресурси міжнародних баз Clarivate Analytics і Scopus, проводити групові заняття тощо.

Інформаційно-бібліографічна робота змінюється, трансформується та вдосконалюється відповідно до вимог сучасного наукового середовища. Тому нагальним питанням стало відокремлення наукової бібліографії в окремий підрозділ. Новостворений сектор підвищить ефективність інформаційно-методичного забезпечення наукового та науково-дослідного процесів ВНМУ.

На веб-сайті бібліотеки в рубриці «Рекомендації науковцю» у підрубриках «Інформація здобувачам» і «Наукометрія» розміщена інформація про міжнародні наукометричні бази даних Scopus, Web of Science, а також інструкції й методичні рекомендації щодо публікацій у фахових та міжнародних рецензованих виданнях.

Співробітники сектору надають консультації науковцям щодо роботи в наукометричних базах, допомагають із пошуком інформації та відстежують індекси Гірша – як науковців, так і університету. Також вони проводять інформаційно-консультативну роботу з науковцями університету зі створення їхнього профілю в пошуковій системі Google Scholar, яка індексує повнотекстові публікації всіх форматів та дисциплін, редагують створені профілі вчених та подають інформацію про них на портал «Бібліометрика української науки», який є базою для проведення об'єктивного експертного оцінювання результативності наукової діяльності. На сьогодні колективний профіль ВНМУ ім. М. І. Пирогова об'єднує понад 900 науковців університету.

Сучасному бібліотекару потрібні якісно нові знання інформаційних технологій, телекомунікаційних засобів зв'язку, економічних і правових основ. Саме тому фахівці відділу та сектору постійно вдосконалюють свій професійний рівень на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, науково-практичних семінарах, тренінгах, курсах підвищення кваліфікації, а також шляхом опрацювання профільних журналів.

Галина Біловус, завідувачка сектору наукової бібліографії бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Наталія Валентинівна Заїчко:

«Я пишаюсь своїми вчителями»

У серпні відзначила свій ювілей завідувачка кафедри біологічної та загальної хімії Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, докторка медичних наук, професорка Наталія Валентинівна Заїчко. Про свій шлях у науку, про вчителів та мрії ювілярка розповіла в інтерв'ю «Молодому медику»

Про обрання фаху

Я перший медик у родині. Мій батько – математик, мама – фізик. Вони познайомилися під час навчання в аспірантурі в Саратовському університеті, і я народилася у Саратові. Після закінчення навчання батьки деякий час працювали в Ульяновську. А з 1973 році родина живе у Вінниці. Батько завжди мріяв, аби я стала вчителем математики. І я, до речі, мала непогані математичні здібності. Шкільну освіту я здобула у школі №4, на ті часи досить відомій. Там був хіміко-біологічний клас, у якому викладав завуч, Микола Васильович Черній. І ось його особистість, його харизма переорієнтували мою свідомість на те, що хімія, біологія та медицина – це дуже цікаво. Звичайно, батьки бажують, аби доля дитини склалася найкращим чином, і батько пропонував мені вступати до Вінницького педагогічного інституту, де він був професором та завідувачем кафедри математики. Але я категорично заявила, що буду вступати до медичного, і батькам нічого не залишалось як підтримати мене.

Про вступні іспити

Оскільки я була медалісткою, я мала складати лише один профільний іспит – хімію. Я ретельно вивчала її у школі та займалася додатково. Але буквально за декілька місяців до початку вступної кампанії профільний іспит із хімії замінили на біологію. І я фактично самотужки почала готуватися до неї, тому щоб ще в ті часи було важко знайти репетитора, а тим більше такого, що добре підготував до вступу. Але виявилось, що підготувалася я непогано, склала іспит на «5» і одразу була зарахована студенткою.

Про групу

У нас була група 106, і я була старою. Група була інтернаціональною: з нами навчалося четверо студентів з Гани. Усі вони були дуже сильними студентами, нажаль, як склалася їхня подальша доля, я не знаю. А решта моїх одногрупників працюють лікарями, вони пороз'їжджалися по різних куточках країни, деякі живуть за її межами. Усі ми були дуже старанними студентами, двійочників серед нас не було.

Про куратора

Куратором групи був Михайло Володимирович Йолтухівський. На той час він був молодим доцентом, ви-

кладав фізіологію та допомагав нам на перших порах інтегруватись у інститутське життя.

Про очікування та реальність

Можливо, тому що у мене не було іншого досвіду, окрім інститутського, і тому що я одразу потрапила у сприятливі умови для професійного зростання, дисонансу між очікуваннями та реаліями у мене не було. Я аналізую свій професійний шлях, і мені важко сказати, який фах я хотіла б обрати, якби стала лікарем. Під час навчання мені все було цікаво. Я вчилася на «відмінно» з усіх дисциплін, але більше приваблювали ті, де були потрібні математичні елементи розуму – те, що я успадкувала від батьків. Я точно розуміла, ким не хочу бути, але ким хочу бути – чітко не уявляла.

Про терапію та гастроентерологію

Я точно знала, що в мене не хірургічне спрямування і не анестезіологічне, бо мені потрібен час на роздум, а це можна собі дозволити у терапевтичній медицині. І коли був розподіл, мене направили на терапію до Пироговської лікарні. А оскільки я мала диплом із відзнакою, у мене була можливість одразу вступити до клінічної ординатури. І тому фактично не бувши в інтернатурі, я вступила на клінічну ординатуру до Валентини Костянтинівни Серкової. На шостому курсі вона викладала у нас терапію, і мабуть із того часу терапевтичний напрям став для мене найцікавішим. І в клінічній ординатурі якраз формувалось клінічне мислення.

Коли ми проходили різні цикли з клінічної ординатури, я потрапила до гастроентерологічного відділення, яке тоді очолювала Кіріченко Вікторія Іванівна, і її харизма та внутрішня енергія сприяли тому, що мене дуже зацікавила гастроентерологія. І після клінічної ординатури я залишилася в цьому відділенні.

Поворотним у моєму житті став момент, коли почалися скорочення лікарів, реформування відділень, і замість запланованого розширення гастроентерологічного відділення його, навпаки, дуже сильно скорочу-

вали. І оскільки я прийшла працювати останньою та працювала на 0,25 ставки, а основна була у приймальному відділенні Пироговської лікарні, мене скоротили незважаючи на те, що у мене був червоний диплом та друга категорія з гастроентерології та терапії. І я залишилася тільки у приймальному відділенні, що мене не дуже задовольняло. У мене і нічні виклики були, і дуже багато чергувань по лікарні – це було дуже важко фізично. Хотілося зростання та розвитку. І доцентка кафедри факультетської терапії Ольга Вікторівна Нечипорук просто взяла мене за руку та привела до кабінету Миколи Адамовича Станіславчука, сказала, що я дуже перспективна і можу зайнятися наукою. І Микола Адамович до мене придивився і взяв у заочну аспірантуру.

Про кандидатську дисертацію

Тема кандидатської дисертації була «Ефективність амізону у хворих на ревматоїдний артрит та остеоартроз». Це був тоді новий вітчизняний лікарський засіб, який щойно з'явився і був ще мало вивчений у клінічній практиці. Нинішня директорка Інституту фармакології та токсикології Тетяна Бухтіярова тоді тільки завершила докторську дисертацію по ньому. Препарат вже був в аптеках та позиціонувався як протизапальний знеболюючий засіб з групи ненаркотичних анальгетиків, а розробки, які показували його інтерфероногенні властивості, лише з'являлися.

Тому була спроба впровадити амізон у лікування остеоартрозу та ревматоїдного артриту як засіб, що не має класичних побічних ефектів із боку шлунку та нирок, які спостерігають нестероїдних протизапальних препаратів. Але досвіду його застосування у ревматологічній практиці не було. І ось Микола Адамович якраз запропонував мені вивчити цей препарат. Дисертація була запланована з клінічної фармакології. Виконувала її я з 2000 по 2003 рік, закінчила на рік раніше, ніж планувалося, адже заочна аспірантура передбачає чотири роки, а я працювала дуже швидко, і Микола Адамович дозволив скоротити час аспірантури та захищатись раніше.

Як анальгетик амізон не дуже сильний, є еквівалентом парацетамолу, який позиціонується як перша лінія лікування остеоартрозу у якості знеболюючого засобу. Ми робили експеримент над щурами, і Олександр Олексійович Пентюк запропонував дуже цікаву модель, коли щурам у колінній суглоб потрібно було колоти моноідацетатний розчин, який викликав у хрящі зміни, аналогічні тим, що у людей виникають при остеоартрози.

І ось ми лікували цих щурів амізо-

ном, німесулідом та індометацином та виявили, що амізон має остеопротекторну дію. Він виявляв помірний знеболюючий ефект у хворих з неважким суглобовим синдромом. Але ми чесно записали, що він має небажаний побічний ефект – появу сильної гіркоти у роті, що з часом минає.

Коли я захищала дисертацію в Інституті фармакології і токсикології у Києві, захист був відкритим, і на нього прийшло дуже багато співробітників, оскільки це був їхній препарат. І я думала, що це так і має бути. Захист пройшов дуже успішно, і опоненти та голова Ради бажали мені докторської дисертації. Але я не мала думок, що колись її напишу. Просто була дуже рада, що захистилась у таких умовах.

Про користь амізону

Потім амізон ще вивчали у клінічній практиці більш ретельно та виявили, що він стимулює синтез ендогенного інтерферону. І зараз цей препарат позиціонується як засіб з інтерферогенною противірусною дією, жарознижувальним та дуже помірним знеболюючим ефектами. А побічних ефектів, які б токсично впливали на стан печінки, кровотворення та нирок, так у нього і не виявили.

Про прихід у біохімію

Коли я навчалась в аспірантурі, мені запропонували місце в науковому відділі в Інституті реабілітації інвалідів, який очолює Віктор Іванович Шевчук, що дуже тісно співпрацював у галузі науки зі Станіславчуком Миколою Адамовичем та Пентюком Олександром Олексійовичем. Я вагалась щодо переходу на роботу в лабораторію, але основним мотивом стало те, що я більше не могла працювати у прийнятному відділенні.

Про лабораторну роботу

Почала я з дуже важкої методики, за яку не побоялась братися, тому що була новачком і не знала ані простої лабораторної роботи, ані складної. Тоді ще не було проточного цитометру, який виявляє рецептори на клітинах та автоматично рахує їх у режимі флюоресценції. А була методика, за якою усі лімфоцити потрібно було «посадити» на скло, пофарбувати, виявити CD-маркери та у флуоресцентному мікроскопі їх поррахувати. Мене направили на навчання до Інституту експериментальної онкології та радіології ім. Кавецького, і я там вивчила цю методику. Співробітники інституту дуже доброзичливо до мене поставилися. Сказали: «Ми можемо показати послідовність усіх оперативних дій, і зробити разом з Вами цю складну методику, але коли будете робити самостійно нічого не вийде. То ми навчимо Вас так, аби виходило завжди». Вони були зацікавлені, щоб ми користувалися моноклональними антитілами, які виробляють. І дійсно, дуже тривалий час цю методику дослідження лімфоцитів, виявлення CD-маркерів, в Інституті реабілітації робила саме я. І в цьому плані Віктор Іванович Шевчук мав перспективне мислення, завжди намагався придбати нове обладнання, за допомогою якого можна було опа-

новувала ті методики, які не входять у широку лабораторну практику, не є рутинними, а є спеціалізованими і використовуються для виявлення рідкісних патологій систем гемостазу. Працювати було дуже складно, але дуже цікаво.

Про докторську дисертацію

Олександр Олексійович Пентюк тоді започаткував новий напрямок дослідження гіпергомоцистеїнемії – синдрому, при якому в крові зростає рівень гомотеїну, що має прозапальні та прооксидантні властивості. Цей стан асоціюється з тромбозами. І Олександр Олексійович запропонував більш детально дослідити механізми тромбоутворення, станів, які супроводжуються тромбозами, при гіпергомоцистеїнемії та при інших порушеннях обміну сірковмісних кислот. І моя докторська дисертація називалась «Біохімічні аспекти формування тромбофілії, асоційованих із порушеннями обміну гомотеїну та цистеїну». І під час цієї роботи ми також займалися налагодженнями методів дослідження зараз новомодного та перспективного гідроген сульфідну або сірководню, яким взагалі тоді ніхто не займався. Також розробкою почали займатися в Інституті фізіології у Києві, займаються у Львові. І в Україні більше немає таких робіт, де була б комплексно досліджена тема гемостазу при порушеннях гомотеїну і показана роль саме гідроген сульфідну. Нажаль, у ті роки у нас не було виходу на міжнародний науковий простір. Ми публікувались тільки в межах нашої держави. На щастя, у мене є багато статей в українському біохімічному журналі, який представляється у пошуковій базі PubMed – вона була єдиною, якою ми могли користуватись у вільному доступі. І там представлені резюме наших статей. І через декілька років після того, як я захистила дисертацію, з'явилися роботи китайських вчених, японських, де ті ж властивості гідроген сульфідну були описані, але на нашій роботі, які на глибшому рівні були зроблені у цьому напрямку, вони не посилаються, тому що вони написані українською мовою, а в інтернеті є лише їх короткі резюме. Але певні роботи цитуються. І з одного боку відчувається гордість, а з іншого – пріоритет залишився на рівні країни.

Про спілкування

Робота в біохімічній лабораторії – це також робота з людьми. Коли ти вивчаєш методику, ти працюєш із людьми. Коли ти виконуєш методику, тобі потрібні поради. Коли ти навчився щось робити добре, ти можеш навчити інших. І коли ти маєш якісь високоспеціалізовані знання, виявляється, що цей досвід потрібен великому колу людей. У мене в комп'ютері є папка, яку я колись назвала «Люди». І в цій папці – величезна кількість файлів із прізвищами людей, які зверталися по допомогу, або яким ми допомагали робити якісь методики. І ця папка зараз розширилась до дуже великих розмірів.

Про підтримку ректора

Коли я починала працювати над докторською, Василь Максимович Мороз підтримав її виконання. Було досить цікаве планування, і Василь Максимович ставив багато запитань про гомотеїн, про тромбози, про перспективи. Мене в університеті тоді мало хто знав, для вченої ради я була новою людиною. Відіграв роль і гендерний чинник: біохіміки в основному чоловіки.

Про викладання

Мені подобається викладати, але більше подобається готувати лекції, давати студентам цікаві біохімічні нюанси, прив'язуючи їх до реального життя, поєднувати із досвідом клінічної та фармакологічної роботи і з цієї точки зору розглядати всі засади біохімії. І я не дуже люблю рутинні справи, приймати відпрацювання, перескладання. Мене дуже турбує, коли у студентів велика заборгованість, але вони все одно хочуть стати лікарями, хоча видно, що перспективи у них не дуже добрі.

Про привід для гордості

Як науковиця я найбільше пишаюсь своїми вчителями, які для мене залишаються взірцем у всьому. Валентина Костянтинівна Серкова – це взірець терапевта, взірець вченого, взірець людини. Кандидатську дисертацію я виконала під керівництвом Миколи Адамовича Станіславчука – він теж людина найвищого гатунку, яка уособлює найкращі якості. Докторська дисертація – під керівництвом Олександра Олексійовича Пентюка, який був неперевершеним вченим із глибоким мисленням та широким світоглядом, який виховував у нас ще й патріотичні засади. І директор інституту, де я працювала десять років, Шевчук Віктор Іванович, який підтримав усі нові ідеї. І я дуже вдячна Василю Максимовичу Морозу, який довірив мені очолювати таку велику кафедру. Чесно кажучи, для мене це було неочікувано. У 2009 році, коли не стало Олександра Олексійовича Пентюка, у мене не була завершена дисертація. Поряд зі мною залишались мої колеги, які були в такій же ситуації. Ми об'єдналися у колективний розум, спільними зусиллями завершили свої роботи. І після цього постало питання, хто очолить кафедру. І Василь Максимович запропонував мені цю посаду і підтримав на цій посаді. І мені було складно усвідомити, що я вже маю відповідати не лише за невеликий обсяг наукової роботи на рівні біохімічного відділу Інституту реабілітації, не лише просто допомагати колегам, а очолити кафедру.

Про мрії

Я мрію про те, щоб наша держава посіла належне місце серед інших, щоб наша наука із нашими талановитими вченими рухалася уперед та була перспективною. Я мрію, щоб наші люди посміхались на вулицях. Я мрію, аби мої батьки та моя донька були щасливими, мали перспективи для кращого життя, для розвитку. А особисто для себе – мандрувати та побачити світ.

Катерина Баркалова

Пам'ять професора вшанували баскетбольним турніром

Уже вчетверте у спортивному корпусі Вінницького національного медичного університету проходив турнір з баскетболу серед чоловічих команд, присвячений пам'яті професора Бориса Йосиповича Когана.

На турнір, що відбувся 13-15 вересня, були запрошені чотири команди, а саме: Інваспорт-ДОС ДЮСШ (м. Дніпро), БК Житомир (м. Житомир), ОНМУ-Водник (м. Одеса) та місцева команда «Вінницькі Зубри» (м. Вінниця).

Переможцем турніру стала команда БК Житомир, друге місце посіли «Вінницькі Зубри», третє місце – у ОНМУ-Водник, четверте – у Інваспорт-ДОС ДЮСШ.

Кращим захисником турніру став гравець команди «Вінницькі Зубри» – Сергій Слободянюк.

Кращим центровим був визнаний гравець команди Інваспорт-ДОС ДЮСШ Віталій Птиця.

Кращим нападником турніру було визначено гравця команди ОНМУ-Водник Владислава Мустьця.

Кращим розігруючим (плеймейкером) було названо гравця команди БК Житомир Вадима Довідного.

MVP турніра став гравець команди «Вінницькі Зубри» Юрій Шкондя.

За організацію і проведення турніру Вінницька обласна федерація баскетболу висловили подяку завідувачці кафедри фізичного виховання і ЛФК Ларисі Анатоліївні Сарафинюк докторці біологічних наук, професорці та Сергію Валерійовичу Дусю викладачу кафедри.

ММ

Пішов з життя В'ячеслав Миколайович Чернобровий

(27.06.1943 – 24.08. 2019)

24 серпня 2019 року на 77-му році життя внаслідок важкої хвороби відійшов у вічність завідувач кафедри внутрішньої та сімейної медицини Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова, видатний вітчизняний гастроентеролог, голова ревізійної комісії ГО «Українська гастроентерологічна асоціація», голова Асоціації лікарів загальної практики – сімейної медицини Вінницької області та Вінницького осередку ГО «Українська гастроентерологічна асоціація», доктор медичних наук, професор В'ячеслав Миколайович Чернобровий.

Народився В'ячеслав Миколайович 27 червня 1943р. у с. Нестерівці Дунаєвського р-ну Хмельницької обл. Після закінчення середньої загальноосвітньої школи №2 у м. Старокостянтинові Хмельницької обл. (1960 р.) він вступив на лікувальний факультет Вінницького медичного інституту ім. М.І. Пирогова, який закінчив з відзнакою у 1966 р.

З 1966 по 1967 рр. працював на посаді лікаря-ординатора кардіоревматологічного відділення Хмельницької міської лікарні.

З 1967 по 1970 рр. – навчався в очній аспірантурі на кафедрах пропедевтики внутрішніх хвороб та факультетської терапії Чернівецького медичного інституту. У 1970 р. В.М. Чернобровий успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Радіотелеметричні показники функціонального стану шлунка у хворих на виразкову хворобу та хронічний гастрит».

Після закінчення аспірантури працював асистентом кафедри факультетської терапії Чернівецького медичного інституту (1970–1979 рр).

З 1979 року його професійна діяльність пов'язана з Вінницьким медичним інститутом ім. М.І. Пирогова, де він працював на посадах асистента кафедри терапії факультету післядипломної освіти (1979 – 1980), доцента (1980 – 1989) та професора (1990 – 1994) кафедри госпітальної терапії.

У 1989 р. В'ячеслав Миколайович захистив докторську дисертацію на тему: «Шляхи покращення діагностики та лікування виразкової хвороби та хронічного гастриту».

У 1994 р. організував та впродовж 25 років беззмінно завідував кафедрою поліклінічної терапії (з 2008 р. – кафедра внутрішньої та сімейної медицини).

Проф. В.М. Чернобровий очолював методичну раду з післядипломної освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, був членом спеціалізованої вченої ради Д 58.601.02 при Тернопільському державному медичному університеті ім. І.Я. Горбачевського по захисту докторських дисертацій зі спеціальності «внутрішні хвороби» та науковим керівником клініко-діагностичної гастроентерологічної лабораторії Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Проф. Чернобровий був також членом редакційної ради журналів «Сучасна гастроентерологія», «Сімейна медицина».

В'ячеслав Миколайович був автором оригінального методу езофаго-гастро-рН-моніторингу. На основі створених проф. Чернобровим оригінальної техніки та методик для езофаго-гастро-рН-моніторингу, як результат наукових досліджень керованого ним медико-інженерного колек-

тиву, в Україні було започатковано та впроваджено комп'ютерний езофаго-гастро-рН-моніторинг за допомогою ацидогастрографів «АГ». В'ячеслав Миколайович доклав надзвичайно багато зусиль для становлення та розвитку гастроентерології в Україні. Його роботи з проблеми діагностики та лікування кислотозалежних захворювань відомі далеко за її межами.

Професор Чернобровий В.М. плідно розвивав вітчизняну гастроентерологію разом з багатьма своїми колегами та учнями. Під його керівництвом захищено 2 докторських та 8 кандидатських дисертацій.

Ректорат, колектив кафедри внутрішньої та сімейної медицини, співробітники університету з глибокою скорботою висловлюють співчуття рідним та близьким покійного, всім, хто знав і вчився у В'ячеслава Миколайовича.

Вічна пам'ять про видатного науковця, лікаря, вчителя та колегу, високоінтелегентну та чудову Людину назавжди залишиться в наших серцях.

«ММ»